

05/1/26

Mock

CSS 2026

① پنجابی

## سوال نمبر 1

علیہ نیازی اپنے ہم عمر شاعراں کو دہری  
 شاعری کہتی تھے ۔ ۔ ۔ ۔

علیہ نیازی دالعارف

علیہ نیازی 1925ء وچ ضلع مویشا، پور وچ

جنم۔ اپنے علاوہ وچوں دھنعل تعلیم حاصل کیتی اور وند  
 کو پور ضلع مویشا (منٹگوری) وچ پڑھائے۔

علیہ نیازی پنجابی دے نال نال اردو دے وی شاعر  
 سن۔ اس وچ بوجہ نیازی نے اردو دے وچ  
 وی کچھ ناول لکھے آفسا نے لکھے۔

علیہ نیازی دیاں اردو دے کلیات

(1) ساہ علیہ

(2) دستخون لے دے میں ایک شام

## پنجابی کلیات

(۱) راسخہ دس دوائے تارے

(۲) سفر دل رات

حزیر نیازی دے ایہ دو افسانے کلیات ویت

شامل نہیں۔

## حزیر نیازی صوفیوں نے اسلوب دے شاعر

حزیر نیازی نو صوفیوں نے اسلوب دا پانی عینا

ہاند ایہ کہونکہ حزیر نیازی نے رو جالوی، کفاسی،

صوفیانہ، اور عامیہ شاعری ورتی ہے۔

## بقول ڈاکٹر عجمت

ڈاکٹر عجمت اپنی کتاب دے افسانے

”آداب سمندر“ وچ حزیر نیازی نو جدید نظم

گور جھانٹ دا شاعر اکھیا ہاند ایہ۔

اس نوٹیٹ کے حزیر نیازی نے مضمریت اور

ہندپ دلفافت دی عکاسی اوئے وی شاعری

ورتی ہے۔ اس وجہ نو حزیر نیازی نو صوفیوں

نے اسلوب دا شاعر اکھیا ہاند ایہ۔

مینر نیازی دادو ہے ہم طفر شاعران  
نو دکر اوتوں۔

### رو ماوٹی شاعری

مینر نیازی نے اپنی شاعری و سچ رو ماوٹی  
حکایت و سی حدیثی سے  
ادبیاں دے آں شاعر و سچ اونی کندے  
نہیں۔

”ادبیاں حکانان دتیاں دتلیاں باریاں نہیں  
رات دے شعایاں نے زلفاں کھلا دیاں نہیں  
ہیندا ہے زمین آتے چن نال پڑاں نہیں  
دل بے ایمان دتیاں لمبیاں اوتیاں نہیں“

### حضرت بیت لپندی

مینر نیازی نے اپنی شاعری و سچ حضرت بیت  
لپندی نو افسار یا سے جو کہ دو کہ جدید شاعران و سچ  
بہرین گفت نظر آتری ایسے۔

”آج داد ہیں دی ابوں سقاں کوئی وی ہم نہ ہویا  
یو رب ولوں چڑیا سور سچ دتیاں آن کھلویا“

لہ میں ملایا مخلوق خداؤں، نہ یاد خداؤں کی  
لہ میں پڑھی غارت نہ میں جام شراب میں

## مہتر نیازی دالوک گئیاں وچ دکر ایں پن

”دو پھر آناں دے

سدا دے اپنے غم میں مکدے، اکھاں غم میں دنگے باران دے“  
مہتر نیازی نے لوگ گئیاں دی تار بج وچ  
میں آناں حلا دے

## مہتر نیازی دی جداتی دا احساس

مہتر نیازی نے اپنی شاعری وچ جداتی دا  
احساس دی ور تیا دے۔

”گچوا دیکھی دی رواں اوکھاں سن

گچو سالوں میں دا شوق وی سی“

مہتر نیازی اپنی شاعری وچ جداتی دا

احساس دی دسدے میں۔

مہتر نیازی نے ذر خوف دی عداں

وی اپنی شاعری وچ ورتیاں نے

## ڈر خوف دی عدا دشاناں

جیڑ تیار ہیکھلے ویلے دی خوف د ڈر دی  
عداقتاں دا نقشہ اسفہال کرے اس ویلے دے  
محالم و حکم کرن والے لوگ جو لوگھاں آئے ظلم کر دے  
میں انہیاں دا ذکر کتنا ہے

"آدھی رامیں کھان آئے دین چکھال لال مہار دیاں"  
"آدھی رامیں بوہے کھر کھیں ڈرناں جہاں مار دیاں"

جیڑ تیار ہی تے ڈرناں دی عداقت اس ویلے  
دے محالم لوگھاں لئی دیتی ایسے

## جیڑ تیار ہی دا سو قیامہ کلام

جیڑ تیار ہی نہ صرف ثقافتی، روحانی، عداقتی،  
کلامی شاعر دتی ہے بلکہ انہیاں نے سو قیامہ کلام  
ادے دی زور دینا ہے

"آہئے آہئے ڈر توں بڑے ہئے نہیں  
وگھراں وگھراں گھر مکان دے"

## اعیاضیت دی شاعری

اعیاضیت انہیاں لفظاں تو ائمہ نے میں جہڑے

ڈونگاں منفی دلفندہ سن - حیرتباری دی شاعری  
خواہ یہ محکمہ نظر آوری ہے۔

## نگری فوہیاں

### وزن نے اکر دی پابندی

حیرتباری دی شاعری و: ج وزن نے نگر دی  
پابندی نظر آوری ہے۔

اس وجہ توں اس شاعری آہنی مثال آپ ہے۔

## سادہ نے عام الفاظ

حیرتباری سادہ نے عام لفظ داورناؤں

کھنیا ہے جیڑی بھاب دے واساںیاں توں لہڑی

آسان نال سمجھو آسانی ہے۔

مثال 2 طور آ جیوں ڈنیاں اور اونچاں

نساں باریاں دا ذکر کھنیا گیا ہے۔

## لکھنے نے استعاریاں داورناؤں

حیرتباری نے عالم لوگاں توں ڈنیاں،

جیڑی لہڑی، آندھیراں آں **خوفلاں** نال تشبیہاں

دینا ہے کہ بہر بھاب دے واسی توں آسانی

نال سمجھو آسانی۔

## اخلیہ پیکل گل

صغیر نیازی جدید پنجابی ادب دے یاتن شاعر  
اکھن جاندے ہن۔ اور ایہ آئے ہن علم عصر شاعران  
نور و کفری دیکھان، لکھن نے ہن کھو تکہ منیر نیازی نے  
پنجابی زبان دی ہر شے وقف نور امین شاعر  
دافعہ شایا ہے اور اس نے کم لکھا ہے۔  
اس وجہ توں منیر نیازی نور جدید شاعر  
ایک دھماکے و کھول شاعر اکھیا جاتا ہے۔

بقول ڈاکٹر عارف عبدالمستن  
"منیر نیازی جدید شاعر دی یاتن شہرہ"

## سوال کمیز (ک)

پنجابی ادب دی کہانی می کھال متفرد

پنجابی ادب دی کہانی

عبدالعفور قزلباشی

پنجابی ادب دی کہانی عبدالعفور قزلباشی نے لکھی ہے  
عبدالعفور قزلباشی ۱۹۲۶ء و ۱۹۵۲ء قلعہ پشاور و  
جمعہ اور انڈین ایئر فورس و ۱۹۵۲ء ملہ راجت

کہیں۔ اس دے تال اونیاں لوں پنجابی زبان نے  
 لڑائی محبت کئی تالے مقرر دی ہوئی شاعری  
 دی مقرر سن لکھن آشر فورس جھڑن  
 لو لہو یورے جوش نال پنجابی تے کم  
 لکھنا شروع کر دینا۔

عبد الغفور عظیمی تے "پنجابی ادب دی کہانی" کتاب  
 پانڈن تے عبارت دی ورتل لوں لکھی۔

## (پنجابی ادب دی کہانی دے حصے) لائن ب

پنجابی ادب دی کہانی شعرا محققوں دے چار حصے نے  
 اس لو پنجابی ادب دی کہانی اس وچہ لوں  
 آکھیا جاتا ہے کیونکہ اس وچہ پنجابی زبان، ثقافت  
 شاعری لوگ گزراں اور لہری پیرانی شائع دا  
 ذکر کیتا جاتا ہے۔

## (تیسرہ حصہ) پنجابی بولی دے لہجے

اس وقت پنجاب دی زمین نے بولوں واری سارے  
 پنجابی لہجیاں دا ورتاواں کیتا جاتا ہے نالے  
 اتناں علاقیاں دی ثقافت وی آکھیا جاتا ہے

(۱) رچھوٹی بکجہ (۱۲) لکھ اننگلی سندھو اشروالہ بکجہ

(۱۱) عالی بکجہ (۱۲) پوٹھواری بکجہ

(۱۳) دوآبی بکجہ

اس کتاب دے دیکھے ہے دینے پنجاہی زبان دے مختلف

لکھن داری دسبان جائز اے .

اور تال ۱۲ گل داوسی ذکر کتیا جائز اے کہ اس سبب

بکجہ عتر آریاتی نہیں نے پنجاہی لولی دی شان نے

## دوجہ لوک گیت

اس کتاب دے دو ہے دینے پنجاہی لوک

گیتاں دا ذکر کتیا جائز اے .

مثال دے لکھوئے سبب، شپہ، دھڑا، ڈھولہ

نے لوہاں نہیں .

اس دھو دینے انہاں لوک گیتاں لکھوئے مثال دے

کے سمجھا جائز ہے .

مثال دے لکھوئے

” کوئی بنر بھٹی ڈانڈی سڑن .

ڈھولے مٹوں یاد کتیاں

نل اور دھیں یاد تیں آدھی مھان ”

لوک گیتاں پنجاہی زبان **دھ** ثقافت عشق

وحدت لکھوئے وکھوئے

## نزیاقہ پنجابی شاعری

پنجابی ادب دی کہانی دے تریلے صفہ و بیت پنجابی  
شاعری نو دسیاں جانتا اے۔

اس صفہ و بیت قافیاں بردلف، شمس،  
اشعباریاں دے تال تال تلخیاں دی گل وکی  
کستی جاندی آئے۔

اس وجہ توں اس صفہ دا تال بھی پنجابی شاعری  
اکھنہ گیا ہے۔

اور پنجابی شاعری پنجابی ثقافت دا ویراؤں  
کدی ہے۔

چھوٹا صفہ

## پنجابی زبان دی تارخ

اس کتاب دا آخری صفہ پنجابی زبان دی  
تارخ دے بارے آگاہ کردا اے۔ کیونکہ اس  
زبان دی تارخ صحابہ اکرم صفہ نو دے دوریاں  
نو دسی جاندی آئے۔

اس **تال تال** اس کتاب و بیت پنجابی

آسان لفظ دا ورتاؤں وی کستی جانتا  
ہے۔

## ہنگامی قصہ قرائت

مشاہدہ حقوق بشر لکھی ہنگامی قصہ قرائت دے بارے  
میں اس کتاب کو 2012ء دسمبر میں پڑھا۔

## ہنگامی قصہ نگاری عربی اور مغربی زبانوں

اس کتاب کو 2012ء اپریل میں پڑھا۔  
ہنگامی قصہ نگاری عربی اور مغربی زبانوں  
میں لکھی ہے۔

## بدلتی قصہ

یوسف و زلیخا لکھی محبتوں

## کھارنی قصہ

روپا لکھی

## ہنگامی قصہ

پھر راجہ فاروق لکھی

## عربی قوی زبان

## سادہ نے عام زبان دا ورتاؤں

اس کتاب کو 2012ء اپریل میں پڑھا۔  
دا ورتاؤں لکھی گئے کہ عام زبان لکھی اساتذہ

پنجابی تشبیہ نے استعاروں کا درناؤ  
پنجابی تشبیہ نے عقائد، نال، غلام، دسیاں، گیتاں، تیریں تاکہ  
لوگ آسانی سے نال، اس گل سمجھ سکیں

### تفسیر مختصر کتاب

اس کتاب کا وجہ حکہ سبیل ہے جدید شاعری  
کو نکل کے نثر دسیاں گیا۔

### حوالہ جات دی کمی

اس کتاب کا وجہ حوالہ جات توں ہیں دسیاں  
اس وجہ توں اس کتاب دے حوالہ بیوں تے  
اکثر بتدیاں توں شکر آنداں آئے۔

### اخیر پٹی گل

شاہ عبدالغفور نے اس کتاب مختصر ملک کو پنجاب  
دی ثقافت، شاعری، پنجابی دی تاریخ اور  
پنجابی زبان دے حوالہ لیکھیاں توں دسیاں آئے  
تاکہ لوگ اس زبان نے ظہور حاصل کر لیں  
اور اس نال دی تاریخ دے پارے سمجھ لیں۔

سکول المیز 6

ادب سمندر نقون پنجابی زبان دا  
ادب سمندر نقون اکھیا جادوا لے؟

ادب سمندر

نکھاری دی معلومات

ادب سمندر دی کتاب ڈاکٹر عورت تیل

نکھس لے۔ ڈاکٹر عورت 1986ء و 2002ء جے

مدد علی تعلیم آئین علاقے یوں حاصل کرن لو لہر

ایم اے پنجابی کشیا۔ ایم اے کرن لو لہر پنجاب

پروفیسر نقون اعلیٰ تعلیم دی ڈگری حاصل  
کیتی۔

ڈاکٹر عورت ت ایچ کتاب 1989ء و 2002ء شائع

کیتی۔ اس کتاب نقون ادب سمندر ہی منیاں جادواں

لے کیونکہ اس کتاب و 2002ء پنجابی ادب دی ساریاں

عقراں نقون منیاں جادوا لے۔

کتاب دے جے۔

اس کتاب دے چو جے نقون حواک دور لہر و کھی

نکھن پنجابی زبان دی اصیت نقون دسدے نقون۔

اس کتاب نقون جدید دور و 2002ء پنجابی تاریخ اور عقراں

اور احسن لکھنؤ کے سمیع لکھی اسفار کتب خانہ ہے

## پہلے حصہ فہرست شاعری و ادب

اس کتاب کے پہلے حصہ و ۲۰۰ فہرست شاعری  
دا ذکر کتب خانہ ۱۱۱ اور ادب خانہ ۱۱۱  
دسے جانے ہیں

(۱) حضرت بابا فرید الدین گنج شکر لکھی پہلے پنجابی  
شاعر اکبر خانہ ۱۱۱

(۲) حضرت سلطان باہو نے بدھ خنر نے جاگدی  
اگو آکھی خانہ ۱۱۱

(۳) حضرت بکھر شاہ لکھی تدار تیار بکھر  
شاعر اکبر خانہ ۱۱۱

(۴) حضرت خواجہ فرید لکھی واحد اللہ  
دا یاتی شاعر اکبر خانہ ۱۱۱

اس کتاب و ۲۰۰ فہرست شاعری دی بنیاد  
۲۰ دور دی گول کھی جائی ہے

## دوم حصہ جدید شاعری و ادب

اس حصہ و ۲۰۰ جدید شاعری دا ذکر  
کتب خانہ ۱۱۱ ۲۰۰ لکھی ۲۰۰ لکھی  
تاواں تال شاعر کھی جائی ہے

میں تیار کی گئی جدید شہم دا پاتی، باقی صدیقی  
 لوں اتفاقاً داعی گاہی سے احمد راہی لوں لوں  
 گھنٹاں دا منتا عمر اکھیا جاہرا اے  
 اللہ کتاب جدید شہم لوں پڑے غلام آ سدا  
 مشکل بیان کردی اے۔

## تربیعہ اسلامی کردار اسلامی ادب

اس حصہ و: 2 اسلام دیاں گلدن دسیاں جاہراں میں  
 نالے اسلامی کتاباں دے بارے پڑے سوچنے سوچنے  
 ناں رکھے جاہراں میں

1) جیہوں **سیچی** سرکار لو پیرت پک دی سب لو  
 و دھیا کتاب اکھیا جاہرا اے۔  
 2) کیلی کوئی لوں اسلامی فقہ دس والی پہلی  
 کتاب اکھیا جاہرا اے۔

## تجربہ فاضل پنجابی نثر و فن

اس حصہ و: 3 پنجابی نثر لوں دسیاں جاہراں اے  
 کہ ناول، ڈرامے، آمنڈا نے، کہیا تیار پنجابی  
 6 ماہ و: 2 پڑی عقلان قائم کشتیاں میں۔ اور  
 انہاں دی تاریخ پارے تا نکھار پڑے بارے  
 گلدن کشتیاں جاہراں میں۔

## پانچواں حصہ تحقیق و تنقید

اس حصہ 2:1 تحقیق و تنقید بارے میں جاننا  
اے اور کتابیں اور نئے محقق و تنقید کنندہ جاننا اے۔  
لیکھ کو لکھنے والے کی کتاب بارے میں جاننا  
اور انہیں دی خوبیاں و کمیاں جاننا ہیں

## چھٹا حصہ انسانی جذبات کی نگاہ

اللہ کتاب صرف شائع بارے میں نہیں کر دی  
بلکہ انسانی جذبات، احساسات، ذکر و تخلیق  
بارے میں دیکھنا جاننا اے۔  
جو تک انسانی جذبات زندگی کا حصہ نہیں۔

## غنی خوبیاں

(1) سادہ زبان سے اچھے لفظوں تو  
دہی۔

اس کتاب 2:2 سادہ عام زبان میں لکھی  
شائع و تخلیق اور زبان کے بارے میں  
گیاں اے

## کتاب داسادا درناؤں

اے درناؤں کتاب پڑھ لوں چھوڑ دیاں وینے کہ  
کے لوگاں لوں پڑھیں دوست اسیاں کتنی گنتی  
اے تھانہ لوگ آرام تال دھریاں پنجابی زبان دے  
پارے سمجھیں سیکھیں۔

## ادب داسمندر سمندر نوکودے ویچ بھریا

ڈاکٹر عجمت نے سارے پنجابی ادب لوں آپ  
کو دے ویچ بھریا کے لوگاں دے سہاوتیں دکھیا  
اے تھانہ لوگ پنجابی زبان نوکودے  
ملیاں تال سمجھیں

## اختری ملی گل

ملکی گل کہ ڈاکٹر عجمت نے اک کتاب وینے  
سارے پنجابی ادب لوں کو چھڑایا اے اس وجہ لوں اس  
کتاب لوں پنجابی ادب داسمندر اکھیا جارا اے۔  
ڈاکٹر عجمت دی اسیر کتاب پنجابی ادب دی انسکلوپیڈیا  
سمجھا جارا اے کیونکہ اس وجہ ساریاں صفیاں دے پارے  
معلومات دسی گنتی اے۔

ن  
فرد فندہ لودھی دا اقتصاد نگاری

دوبج  
نگاری بارے معلومات

فرد فندہ لودھی 1937 دوج قلعہ بنوشار  
پورہ دوج چلی۔ وٹالوں بعد بائیں دے شہر لیور  
دوج آگے۔ فرد فندہ لودھی نے لاہور میں دی  
لوکری کیتی تے طے پنجابی ادب اوئے وی کم کرمان  
شروع کر دیتا۔

فرد فندہ لودھی دا اقتصادیاں ویتے تان اے  
فرد فندہ لودھی تے اکل اقتصادیاں دا مجموعہ  
نگاریاں جیں لو اس تے "جئے دے اورے"  
دا تان دیتا۔

اگل اقتصادیاں دا مجموعہ اے جس وچ دس  
اقتادے شامل نیں۔

بجئے دے اولے دے دو تارے  
رے پٹری آ مشائے  
رے پٹری آ مشائے

فرد فندہ لودھی دے مشہور اقتصادیاں  
دے تان۔

(۱) چنے دے اولے

(۱۶) پتھر دایا پو ان پڑھ لکھاری

عزیزہ لودھی دا آہنا نیاں مس وچ  
سلف

۱۱ عورتاں دے حق و بیخ آواز

عزیزہ لودھی نے عورت دے حق و بیخ آواز  
اُکھائی اے۔ تے عورتاں تے سہولت و آلی کلاماں  
دی بڑی کھل، عزت کیتی ہے۔

۱۲ مظلوم طبقے دی آواز

عزیزہ لودھی تے مظلوم طبقے واس  
تے آہنے آہنا نیاں و بیخ آواز اُکھائی اے اور  
التماس او تے سہولت و آلی کلاماں دی عزت  
کیتی ہے۔

۱۳ سیاست دانان دی تنزیاں

عزیزہ لودھی تے آہنے آہنا نیاں و بیخ  
اونیاں سیاست دانان دی عزت کیتی ہے جیڑے آہنے  
حقنہ تے پورے کر لیدھن تے لیکن عوام واسطے  
کچھ نہیں کر دے۔

۱۴ بے عمل عالماں دی تنزیاں

عزفندہ لودھی آئے آفتا نیان و بیج پال  
 عالماں نے دیرال دی بندیاں کر دی اے۔  
 جہڑے عتریب لوگاں دے واسطے لڑا کجھو اکھڑے  
 لہن نے تبلیغ کر دے میں لکھن عمل خود کر دے  
 نہیں۔

### ۱۲ پنجابی ثقافت دا استعارہ

عزفندہ لودھی دے آفتا نیان و بیج  
 پنجابی ثقافت دے بارے دسیاں جانتاں اے۔  
 پنجابی ثقافت دا شروع والے ویلے دا وی  
 ذکر کیتا جاتا اے۔

### ۱۳ لوگاں دے جذبات دی عکاسی

عزفندہ لودھی پنجابی لوگاں دے جذبات  
 دی وی عکاسی کر دی اے۔ عام لوگاں دے  
 احساسات لوں وی آفتا نیان دی کیفیت بٹایا  
 جاتا اے۔

### آفتا نیان و بیج فنی توہیں (۱) عام نے سادہ زبان

عزفندہ لودھی آئے آفتا نیان و بیج  
 لہڑی ساداتے عام لہوت دا ورثا قوں کیتا اے  
 لاکھ انہیاں آفتا نیان لو عام پنجاب دی دھرتی دا وی

بیرادہ سگے۔

علاقہ منی کردار دار اور تاروں نے لوگماں واسطے آسانی

انہیاں آمنتا نہیں و بیج علاقہ منی کردار لوں

جیں ہسارولے رکھنا گھراے تارے لوگماں تو علاقہ منی

کرداروں تو گل سمیو آسگے۔

نئے نئے عنوانات

قرندہ لودھی نے آئے آمنتا نہیں و بیج ساری

گل سمیو دی کوشت کشتی اے۔

تالے سمندر لوں کو دے و بیج ور نہیں اے۔

افیر ملی گل

قرندہ لودھی اس پہچاپ دی دھری دی

اے دھری منی جادی اے جس میں پنہا بی زبان و بیج

سارے اتفاق توں بیان کھتا اے۔

انہیاں دے آمنتا نہیں و یوں دور جیہ دے

سارے ظلم دے گئے تے تو انہیاں دی قدرت

وی کشتی کشتی اے۔

اس وقت توں قرندہ لودھی پنہا بی آمنتا نہیں

و بیج کشتی کشتی آپ اے۔

## مشاہد حسین دی کافیاں

### مشاہد حسین دے بارے

مشاہد حسین اکبر بادشاہ دے دور و زنجے  
تے کافیاں دی پیاد رکھی۔ مشاہد حسین دی پیدائش  
اس پنجاب دی دھرتی دے ضلع بشکویر وچ ہوئی  
انہیاں دا اصل تان حسین تے قوم سپید سی۔  
والد دا تان عثمان سی تے مولوی ابوالکیر کوٹوں  
دین دی تخلص حاصل کیتی۔

### کافیاں کس لڑی آکھریں۔

کافیاں شناختی دی او قسم ۱۲ حسین و بیج  
ساری گھل بیان ہو جاتی ۱۲۔  
کافیاں دا ورتاؤں مشاہد حسین اس واسطے  
کیتا اے کہ ساری گھل لڑی ستائش دے و بیج  
دسیاں جاوے۔ تالے اوتار لڑی انجے طرح  
نال گایا وی جا سکے

### مشاہد حسین کافیاں دے مانی

مشاہد حسین لڑی کافیاں دا مانی منیا  
جاندا اے۔

بقول ڈاکٹر عارف عبدالحق

۱۱ شہزاد حسین پنجابی زبان و بیچ کافیاں دے پائی  
شیں۔

شہزاد حسین کی کافیاں و بیچ ٹوٹاں  
ٹوٹاں اعلیت دستاں  
(۱) مٹری قوبیاں  
(۲) واحدت الوجود دادرسیں

”اپا میرے دل دا محرم ٹوٹاں  
اندرا ٹوٹاں یا میرے ٹوٹاں میرے روم روم وچ ٹوٹاں  
ٹوٹاں اے تھانیاں ٹوٹاں پاتاں  
سب کچھ میرا ٹوٹاں  
کے حسین فقیر سائیں دا  
میں نہیں سب کچھ ٹوٹاں  
شہزاد حسین **میں** آہنی شاعر دی دے و ۲۰۰  
ٹوٹاں دادرسیں دیاں اے

(۳) غرور و تکبر دی تندیاں

”محمود تکبر کیکر دلی کو کسے داتاں  
کے حسین فقیر سائیں دا سردم سائیں سائیں  
شہزاد حسین غرور و تکبر دی تندیاں کہتی اے۔

## ۱۱) کمال مہر شہزادی دہلیاں

شاہ حسین کمال مہر شہزادے کے گھر میں

”کہے حسین فقیر سائیں را  
گرو توں پل پل فائیں“

## ۱۲) بے عمل عالمیاں دی نندیاں

شاہ حسین نے اپنے کافیاں و بیج بے عمل  
مولویاں دی نندیاں کہتی تھیں

کہہ دے اے گھر ڈے، مہر کسے دا ۲ دھن وال  
کہاں گئے حلال کہاں گئے فالتی کہاں گئے تحفہ بنار

## ۱۳) نشیاں تے استھاریاں دا درمادوں

شاہ حسین نے اپنے قلم و بیج نشیاں تے کافیاں  
دا درمادوں کہیا اے۔

”مچھی واکلوں میں لہتی تیریاں  
راجن دے پتھر و بیج ڈور  
دلہاں بعد سچیں دا ٹھکانہ  
کہنا قول منوریا جانا“

شاہ حسین نے کافیاں ورج عام شہسار آراستہ  
دا ورتاوں کشتیاں۔

### ۱۷۱) شاہ حسین دی اپنے پسر نال بھیت

شاہ حسین اپنے کافیاں ورج پسر نال بھیت  
دا اظہار کرب میں۔ اور آہی رنجانی دا اوتار  
لوں دے دار کربند میں۔

### ۱۷۲) صوت دی یاد

شاہ حسین نے کافیاں ورج صوت دا آٹل  
ہوتا دسیا۔

"نوٹا نہ جھڑے پیر پیر  
کچھ گئے سلطان سیکندر"

### ۱۷۳) محل دادرس

شاہ حسین نے کافیاں ورج محل دے محل  
دادرس دیا۔ اور اس دیا لوں قاتی  
تے اگلی قرندگی لوں جھٹھی آکھیا آئے۔

### غنی نوہیاں۔

### ۱۷۴) وزن تے کر دی باندی

شاہ حسین نے کافیاں ورج وزن تے

بحر دی پابندی ورتی اے، اس وجہ لعل اتھیاں  
دستاں اے کافیاں بحر نے وزن دلوں مکملی پس

۱۱۱ سادہ نے عام زبان ۔

شاہ حسین سوراں نے سادہ نے عام زبان دا  
ورتاؤں کستا اے تاکہ لوگ سہاگل لعل اتھیاں  
نال پڑھ سگین۔

۱۱۲ عاقبہ نے ردیف دی پابندی

اتھیاں دے کافیاں دے عاقبہ نے ردیف  
دی پابندی دی صحت نظر آسنی اے۔  
جس وجہ لعل کافیاں لعل گدی دے اوپ  
ورج یعنی سارو تنج گپا چا سگدا اے

۱۱۳ سامیں دا تشبیہ

شاہ حسین نے اپنے کلام و بحر سامیں دا  
لعل ورتیا اے اس لعل اوتار نے اللہ پاک  
دی ذات لعل مخاطب کیتا اے۔

تشبیہاں نے استعاریاں دا ورتاؤں

شاہ حسین نے کافیاں و بحر ورتاؤں  
لعل ورتیا اے۔

## خدی گیل

شاہ حسن اس پنجاب دی دھرتی جے پڑے تڈر  
 صوفی سن انہاں تے قاضیاں دی بنیاد رکھی تے  
 قاضیاں و بیج لوگاں نو اعلیٰ دسی۔ انہاں آہنے  
 قاضیاں میں لوگاں نوں دین دی تبلیغ کیتی اور  
 حکم و حیر دی عزت کیتی۔ شاہ حسن علاقہ غازی پور  
 اور علاقہ رنگ ورت کے لوگاں واسطے پڑی  
 آساں انہاں دیداکیاں تاکہ لوگ تیریک محلہ کے  
 جنگی زندگی گزار سکیں